

Zato pa, vi osiveli nekdanji voditelji naroda, nikar ne mislite, da gre vse narobe, ker se ne vrši tako, kakor ste si vi zamišljali narodno življenje; a tudi vi, mladi delavci, ne prezirajte naših očetov in ne smatrajte njih dela za neplodno! Mladi nadaljujejo, kar so stari začeli; namen je isti, a različna je oblika in različna so sredstva! Isto ostane tudi vse čase pošteno srce, ista njega cena; le nepoštenjake je treba izbaciti, v starih in sedanjih časih!

Dr. Vošnjak smatra „svoje“ čase za najlepše čase; to je umevno: kjer največ delamo, tam nam je najbolj všeč; tako je tudi umevno, da obsegajo njegovi „spomini“ baš tista leta, ko je stal on v sredini vsega gibanja, in da jih je prekinil in končal z l. 1873. Dobimo sicer vtisk, da smatra poznejšo dobo, ki nanjo namiguje le mimogrede, za manj plodno; zato pa novodobniki ne smejo biti ogorčeni, ker je to malouvaževanje treba meriti le ob nekdanji osebni vlogi našega pisatelja.

Koliko je še med nami tistih mož, ki so okrog l. 1870. stali na braniku za naš narod? Komaj smo jih začeli šteti, že smo jih našteli. In nas še tedaj morda niti na svetu ni bilo! Zdaj se pa vprašajmo: kake spomine bodo pisali čez štirideset let naši sedanji voditelji? Kake bomo pisali mi, ki se še neradi usedemo, da bi napisali razglednico? ... Zato pa spoštujmo Vošnjakove „Spomine“; naj jih spoštujejo tudi tisti, ki se zdaj čutijo kot reformatorji in kaj malo uvažujejo stare naše voditelje! Prav veseli bodo smeli biti naši potomci, če bodo ti gospodje čez 40 let imeli v sebi še toliko životvorne moči, da se bodo kakor dr. Vošnjak trudili mesece in mesece z zapisovanjem starih vtiskov, z osveženjem pobledelih spominov s pomočjo zapiskov, listov, aktov ... Neizmerno moč ima sklep, je prav povedal praktični Koseski; a izkušnja kaže, da je od sklepa do izvršitve še jako daleč; na stara leta pa je sklep še težji; kajti čemu vezati samega sebe, ko ne vem, ne poseže li višja moč nenadoma vmes! Zato bodimo Vošnjaku hvaležni za to, kar nam je dal; saj se je bati, da bi brez njegove pomoči za ono dobo ne dobili nič drugega nego to, kar že imamo — to je: raztreseno mrtvo snov — in to, kar bi si sami sestavili — to je: subjektivne trditve oddaljenega motrilca.

V podrobno presojo knjige in njene zasnove se ne spuščam; povedal sem o prvem zvezku svoječasno svoje mnenje in to veljaj tudi za pričujočega. V vsebini sami pa je utemeljena tale razlika med zvezkoma: prvi je važnejši za slovstvenika, drugi za politika. V obeh pa je dr. Vošnjak postavil lep spomenik svoji dobi in sebi.

Dr. Jos. Tomišek.

Ivan Lah: Vaška kronika. To je drugo izvorno delo, ki ga je izdala „Narodna založba“. Cena knjigi 1 K 70 h, po pošti 1 K 90 h.

Janka Kersnika zbrani spisi. Uredil dr. Ivan Prijatelj. Zvezek V., sešitek I. Cena broš. zvezku 3 K 50 h, po pošti 3 K 70 h.

Ta sešitek obsega pesmi, enodejanko „Berite novice“ pa leposlovne in politične listke pisateljeve. Urejevanje tega zvezka je provzročilo brez dvojbe mnogo truda, ker je bilo treba spise, ki jih prinaša, iskati po raznih listih. Prav pa je, da se tudi take stvari, kakor so na pr. listki, podajo med zbranimi spisi, prvič zato, ker so vredne, da se otmejo pozabljenju, in drugič zato, ker so velearakteristične. Tako šele bomo docela spoznali osebnost rajnega Kersnika!

Drugi del tega zvezka prinese življenjepisa in kritično-estetično oceno pisateljevo iz peresa g. urednika, katere se že naprej odkritosrčno veselimo.

Družba sv. Mohorja je začela razpošiljati svoje letošnje publikacije, in sicer: 1. Koledar za leto 1908 z običajno koledarsko vsebino in več beletrističnimi in poučnimi spisi. 2. „Slovenske večernice“, 59. zvezek z literarnimi doneski